

/Ю.В.Григорьев // журн. «Человек. Культура. Город», 2007, №2 (42). – М., 1991. – С. 5–35.

2. Кирнарская Д.К. Психология специальных способностей. Музыкальные способности [Текст] / Д.К. Кирнарская. – М.: Таланты – XXI век, 2004. С. 496

3. Кон И.С. Психология ранней юности / И.С. Кон. – М.: Просвещение, 1999. – 216 с.

4. Лебедев В.И. Личность в экстремальных условиях. – М.: Политиздат, 1989. – 304 с.

5. Психология в управлении человеческими ресурсами: учебное пособие / за ред. Т.С. Кабаченко. – СПб.: Питер, 2003. – 400 с.

6. Тимошенко Н.Є. Професійна самореалізація як один із компонентів професійного самовдосконалення особистості. // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Випуск 121(II), - 2013. – С.161-163.

Каргузов К.М.,

директор Науково-педагогічної бібліотеки
м. Миколаєва

ФОРМУВАННЯ МЕДІЙНОЇ КУЛЬТУРИ БІБЛІОТЕКАРЯ

Сьогодні в вітчизняному освітньому просторі багато часу приділяється формуванню медіакомпетентності особистості. Так у «Концепції впровадження медіа-освіти в Україні» ще в 2010 році зазначалося, що стрімкий розвиток у сучасному світі ІКТ та ЗМІ ставить перед національною освітою завдання цілеспрямованої підготовки особистості до взаємодії з ними. Медіа потужно й суперечливо впливають на освіту молодого покоління, часто перетворюючись на провідний чинник його соціалізації, стихійного соціального навчання. Це спричиняє зниженню в суспільстві імунітету до соціально шкідливих інформаційних впливів. Відтак в Україні постала гостра потреба в розвитку медіаосвіти, одне з головних завдань якої полягає в запобіганні вразливості людини до медіанасильства і медіаманіпуляцій, втечі від реальності в лабіринти віртуального світу, поширенню медіазалежностей. У багатьох країнах медіаосвіта функціонує як система, що стала невід'ємною частиною, з одного боку, загальноосвітньої підготовки молоді, з другого – масових інформаційних процесів. У Концепції зазначається, що медіаосвіта є чинником конкурентоспроможності економіки, нерозривно пов'язана з розвитком демократії в умовах інформаційного суспільства.

Глобалізація сприяє тому, що сприйняття події населенням значною мірою залежить від того, як її подають медіа. На жаль, ЗМІ ніколи не відрізнялися належною відповідальністю: матеріали часто не перевіряють, вони

містять елементи маніпуляції. У цих умовах медіаосвіта – шлях до того, щоб людина отримала базові навички самозахисту від недобросовісних ЗМІ.

У документах ЮНЕСКО вказано, що медіаосвіта – це навчання теорії та практичних умінь для опанування сучасних мас-медіа, що розглядаються як частина специфічної, автономної галузі знань у педагогічній теорії та практиці. Її слід відрізнити від використання медіа як допоміжних засобів у викладанні інших галузей знань, таких як, наприклад, математика, фізика чи географія. Як бачимо, фахівці ЮНЕСКО чітко відділяють опанування медіа від їх використання як засобів у навчанні інших наук.

В Україні декілька громадських організацій, як-то Академія Української Преси, займаються розробкою занять з формування медіакультури. Якісний рівень, наприклад, тестових матеріалів, зокрема, гри «Медіа-знайко» – це питання для окремої дискусії. З іншого боку, на 352-х сторінках підручника «Медіа-освіта та медіа-грамотність» ви жодного разу не знайдете слово «бібліотека».

Вважаю, що ми стикнулися з класичною проблемою упередження виживання (англ. Survivorship bias, або англ. survival bias) – це логічна хиба концентрації на людях або речах, які «вижили» у певному процесі та відповідно нехтування тими, які не «вижили», через відсутність про них достатньої інформації. Це може вести до декількох варіантів хибних висновків. Упередження виживання може призводити до занадто оптимістичних вірувань, оскільки невдачі ігноруються, наприклад, коли збанкрутілі компанії виключаються з аналізу фінансового стану. Це упередження також може призводити до хибного вірування, що успіхи у групі мають якусь особливу причину, а не є просто випадком. Наприклад, якщо три з п'яти студентів університету з найкращими оцінками навчались в одній школі, можна припустити, що в цій школі дуже високий рівень навчання. Це може бути правдою, а може і ні, однак для з'ясування слід переглянути оцінки всіх студентів, які навчались в цій школі, а не лише тих, хто потрапив («вижив») у «Топ-5».

Вивчаючи провідні позитивні практики та досвід передових бібліотек, ми не звертаємо увагу на проблеми та невдалі бібліотечні проекти. Негативний досвід – не менш цінний, чим позитивний. Класична наука вже зустрілася з цією проблемою, сьогодні вчені віддають перевагу публікаціям про експерименти, які закінчилися успіхом, що призводить до повторення іншими вченими невдалих експериментів знову і знову.

Оформлюючи виставку чи готуючи доповідь на конференцію, наскільки бібліотекарі являють собою приклад медіаосвіченої особистості?

Вільям Шекспір писав «Give every man thine ear, but few thy voice» (The Tragedy of Hamlet, Prince of Denmark, Act I, Scene 3), що можна перекласти як «слухай усіх, але розмовляй з декотрими». Про сьогоденні інтернет-реалії можна висловитися так: читай багато, але перевіряй інформаційний фактаж.

Одним із завдань бібліотекаря може стати допомога користувачам знайти авторитетні інформаційні джерела. На жаль, сьогодні не існує повноцінних уроків медіаграмотності для бібліотекарів.

Недаремно в багатьох ВНЗ США (SLIS University of South Carolina, The Information School University of Washington, GSLIS Dominican University) інформатику та бібліотекознавство вивчають як один предмет. Подібний підручник з цієї дисципліни є й у фондах миколаївських бібліотек: Rubin, R. E. Foundations of Library and Information Science [Text] / R. E. Rubin. – New York : Neal-Schuman Publishers ; London : Inc, 1998. – 496 p. : ил. – На англійском языке. Назву цього підручника можна перекласти як «Основи бібліотекознавства та інформатики». У третьому виданні цього підручника, що вийшло у 2010 році, автор досліджує зростаючий вплив мережі Інтернет, вплив блогів, вікі та соціальних мереж на бібліотечні послуги, у тому числі на видання електронних книжок, утворення електронних бібліотек, збереження відцифрованих паперових видань у цифрових сховищах, а також функціональні вимоги до бібліографічних записів. Як бачимо, у розвинених країнах сучасні інформаційні технології не заміщують традиційні бібліотеки, а органічно інтегруються з ними та доповнюють новими сервісами зростаючі інформаційні потреби користувачів бібліотек.

Зверніть увагу, у найбільш розвиненій країні світу – США – медіаосвіту почали вивчати з 50-60-х років ХХ століття і не бачать формування інформаційної грамотності без бібліотек. Можливо, і нам потрібно перейняти цей досвід.

Український освітній медіапростір до сьогодні ще не мав цілісного і системного видання, у якому б ураховувалися всі суб'єкти педагогічного процесу як споживачі медіа. Саме тому авторський колектив Миколаївщини поставив амбітне завдання – розробити навчально-методичний комплекс практичної медіаосвіти для суб'єктів педагогічного процесу в мультимедійному середовищі. Стратегічними складовими цього комплексу є: медіаграмотність, медіаосвіта, медіапросвіта, медіакомпетентність, медіакультура. Видання мало на меті вивчення та напрацювання стратегій роботи з медіакультурологічними текстами з метою формування медійно-культурологічної компетентності бібліотечних і педагогічних працівників.

Науково-педагогічна бібліотека м. Миколаєва взяла участь у розробці навчально-методичного комплексу занять "Від медіаграмотності до медіакультури".

Отже, можна сказати, що однією з провідних компетенцій у медіатизованому життєвому просторі визнається медіакомпетентність як інтегративна характеристика в системі особистісних компетенцій та життєвих практик.

Вважаю, що досвід напрацьований у ВП «МФ КНУКіМ» може стати дієвим теоретичним підґрунтям в розробці програм спецкурсів з медійної культури.

Список використаних джерел:

1. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні [Електронний ресурс]: постанова Президії Національної академії педагогічних наук України 20 травня 2010 року, протокол № 1-7/6-150 // MediaSapiens. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/mediaosvita/kontseptsiya_vprovadzheniya_mediaosviti_v_ukraini/, вільний. - Заголовок з екрану. - Мова укр.
2. Від медіаграмотності до медіакультури : навчально-методичний комплекс медіазанять / наук. редактор В. І. Шуляр – Миколаїв : ОППО, 2016. – 68 с.
3. Медіакультура особистості / Упор. Т. П. Крячко. За науковою редакцією В. І. Шуляра. – Миколаїв : ОППО, 2016. – 144 с.

Корнюков Ю.К.,
старший викладач кафедри дизайну
ВП «МФ КНУКіМ», м. Миколаїв

СИНТЕЗ ФОТОГРАФІЇ ТА ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ В КОНТЕКСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

Дизайн, в усіх його проявах, є невід'ємною частиною сучасної візуальної культури, як і мистецтво фотографії. Саме з цієї причини в цій статті піде мова про взаємозв'язок цих двох напрямів, і звичайно про те, яку роль грає фотографія в дизайні графічному і в підготовці фахівців цього напрямку.

Більшість дизайнерських робіт містять в собі фотозображення або його елементи, тому можна стверджувати, що фотографічні засоби є такою ж невід'ємною частиною сучасного дизайну, візуальної комунікації, як шрифт або графічний малюнок.

Значну частину в сучасному графічному дизайні займає дизайн рекламної продукції, а саме: буклетів, проспектів, плакатів, рекламних листівок і т. п., які, у свою чергу, на 70 - 80% складаються з фотографічного зображення.

Особливі властивості фотографії передавати і освітлювати події, історії, документальність, образну виразність часто використовуються як специфічна художня мова в оформленні книги, журналів, газет. Але проблема полягає в тому, що специфіка використання цього виду мистецтва в дизайні реклами або дизайні книги така, що фотограф йде одним шляхом, а дизайнер іншим. Це відбувається тому, що майже відсутня методологія введення фотографії в дизайнерський контекст і опис шляхів використання фотографічної мови в дизайні. Немає систематизації можливостей фотографії, які можуть бути використані дизайнерами-графіками у проектній діяльності й, на жаль, немає й